

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lov nr. 218 af 4. juni 1965 om folkepension (Folketingstidende 164-65, sp. 2996, 3409, 5603 og 5789; tillæg A, sp. 1397; tillæg B, sp. 897; tillæg C, sp. 585) er senest bekendtgjort ved lovekendtgørelse nr. 155 af 15. april 1970. Loven er senere ændret ved lov nr. 442 af 4. november 1970, lov nr. 94 af 17. marts 1971, lov nr. 214 af 19. maj 1971 og lov nr. 516 af 8. december 1971.

Lovforslaget og de samtidig hermed fremsatte forslag til ændringer i lov om invalidepension m. v. og lov om pension og hjælp til enker m. fl. tager — bl. a. med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber — sigte på at gøre retten til fuld pension betinget af en vis, længere bopælstid i Danmark, i forbindelse med adgang til delpension, når der ikke er ret til fuld pension, samt at dele den fælles pension, som i dag ydes til ægtepar, såvel i henseende til udbetaling som i henseende til beregning.

I.

I henhold til Rom-traktatens artikel 51 har De europæiske Fællesskabers Råd den 14. juni 1971 vedtaget en forordning (nr. 1408/71) om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet. (Der henvises til den redegørelse for de af Fællesskabets institutioner vedtagne retsakter, som er optaget i Tillæg 2 til forslaget til lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber, hvor forordningens indhold er nærmere beskrevet. I tillægget er også forordningens tekst optaget i dansk oversættelse).

Forordning nr. 1408/71 afløser den gældende Rådsforordning nr. 3/1958 og påregnes at være trådt i kraft på det tidspunkt, der i traktaterne m. v. er fastsat for Danmarks optagelse i De europæiske Fællesskaber. Forordning nr. 4/1958 omhandler de nærmere regler om gennemførelsen af reglerne i forordning nr. 3/1958. En forordning, af lignende karakter som forordning nr. 4/1958, med nærmere regler om gennemførelsen af forordning nr. 1408/71 er under udarbejdelse ved EF. I det følgende betegnes denne forordning „udkast til gennemførelsesforordning“, medens forordning nr. 1408/71 betegnes „forordningen“.

Forordningen omfatter arbejdstagere, der er statsborgere i en EF-stat eller er statsløse eller flygtninge bosat i en EF-stat, samt arbejdstagerens familiemedlemmer og efterladte. (Om betydningen af udtrykkene „statsløse“ og „flygtninge“ henviser

forordningen for statsløse vedkommende til FN-konventionen fra 1954 om statsløse personers retsstilling og for flygtningenes vedkommende til FN-konventionen fra 1951 om flygtninges retsstilling. Begge konventioner er ratificeret af Danmark). Arbejdstageren er omfattet af forordningen, både under beskæftigelse, under eventuel arbejdsløshed, og efter at have opnået alders- eller invalidepension.

I overensstemmelse med artikel 7 i Rom-traktate er det fastsat i forordningen, at arbejdstagere fra andre EF-stater ikke må udsættes for forskelsbehandling i forhold til beskæftigelsesstatens egne statsborgere (*ligebehandlingsprincippet*).

Andre persongrupper end de ovenfor nævnte er ikke omfattet af forordningen, men det gælder for selvstændige erhvervsdrivende inden for erhverv, der i henhold til fællesskabsdirektiver herom kan udøves frit i andre EF-stater, at de ligeledes har krav på ligebehandling med opholdslandets statsborgere.

Ligebehandlingskravet medfører, at det gældende krav i folke-, invalide- og enkepensionslovene om dansk indfødsret som betingelse for ret til pension ikke kan gøres gældende over for statsborgere m. fl. fra andre medlemsstater i De europæiske Fællesskaber, som er eller har været arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i Danmark.

Da forordningen efter artikel 189 i Rom-traktaten vil gælde umiddelbart for Danmark ved indtræden i Fællesskaberne vil pensionslovenes krav om dansk indfødsret, for så vidt angår de persongrupper, der er omfattet af forordningen, blive fortrængt af forordningens regler, og det er derfor retligt set ikke nødvendigt at ændre bestemmelsen herom i pensionslovene. Af ordensmæssige grunde vil der imidlertid med hjemmel i § 5 i forslaget til lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber blive fastsat bestemmelser om ophævelse af kravet, for så vidt angår arbejdstagere, der er statsborgere i andre EF-stater eller er flygtninge eller statsløse, bosat i en EF-stat, og deres efterladte, i det omfang disse har ret til pension i henhold til forordningens regler.

Med hjemmel i samme bestemmelse vil der blive udfærdiget de retligt nødvendige bestemmelser om ophævelse af kravet for selvstændige inden for liberaliserede erhverv, der er bosat i Danmark.

For at undgå, at andre end de her nævnte persongrupper bliver berettigede til dansk pension, foreslås indfødsretskravet således opretholdt. Det er herved taget i betragtning, at de danske pensioner (i modsætning til, hvad der gælder i en række andre